

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

5. An intrantes in Parlamento possint credere Regi attestanti se esse in
necessitate? Et quid, si mortaliter aliud contrarium constat? Ex p. 1. tr. 3.
r. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

sayos lo han de jurgar, si es ansy, y han de dar cuenta a Dio supremo Iudex. Sic ille, & ego. Verum est, quod si insufficientia Regni Theologis constaret, tunc dicant, quid de tali insufficientia sentiunt, & nihil timeant.

7. Vnde Ioan. Franciscus Aponte loco citato loquens in casu nostro de donatiuis, quae in Parlamento Regi praebentur ad Consiliarios sic ait: [Perpendant bene Ministri Regis omnia ex utraque parte, quae sint causae, quae sint necessitates, quae sint Regni vires, in quas necessitates inexcusabiles pecunia sit conuertenda: si aliud adest expediens, non timeant faciem potentis, dicant veritatem coram Deo, & hominibus quia de anima certant, & de aeternitate irrevocabiliter, in qua nihil potest Rex, nihil Prorex, nullus favor, & nulla gratia.] Sic Aponte.

8. Considerare etiam debent summopere Consiliarij, & Parlamentarij ea, quae circa imposita semel donatiua, licet ad tempus aduertit Capiblanco tract. de officio Baronum, prag. 10. num. 6. & idem videant, in illis imponendis quid faciant. Et considerent etiam attentè arbitria, quae proponuntur; nam, ut bene observat Consultor Matrua in respons. contra Messanen. fol. 4. in practica sunt difficilia; & non reddunt postea in fractione panis, quod in theoria promittunt, sicut apparuit in Parlamento Ducis Orlunae, ann. 1612. Et haec dicta sufficiant circa materiam cognoscendi iustitiam, vel iniustitiam donatiui alicuius Parliamenti: sed, quia olim à nobilissimo viro, & alijs, de multis quaestionibus ad Parlamentum spectantibus interrogatus fui, illas brevitè exponam.

RESOL. IV.

An Rex, si culpa sua propter largitiones immoderatas, iniusta bella, &c. in egestate incidit, possit iuste imponere tributum, & Regnum illi donatiuum praebere, quidquid sit de peccato Regis?

Et notatur, quod in tali casu Princeps, tenetur omnes sumptus parum necessarios excidere, & in posterum continere se à prodigalitatibus, & haec notentur à Confessariis, & Consiliariis Regis? Ex p. 1. tr. 3. Res. 4.

§. 1. Respondeo, quod sic: & in tali casu tenetur subditi largiri omnia necessaria ad defensionem, & conservationem Reipublicae; & ad id, quod necessarium esset ad Principis sustentationem, considerata dignitate eius. Nam totum hoc postulat bonum publicum, quidquid sit de peccato Regis. Sic adversus Medinam C. de restit. q. 13. Gabrielem in 4. disp. 15. quest. 5. art. 1. concl. 3. & D. Antonium, communiter tenent neoterici, & inter illos praecipue Malderus in 2. 2. tract. 5. cap. 6. dub. 4. Lessius lib. 2. cap. 33. dub. 6. num. 48. Turrian. in 2. 2. tom. 2. disp. 44. dub. 2. n. 5. Molin. de iust. tract. 2. q. 667. n. 4. Barthol. à S. Fausto in specul. Confess. disp. 33. q. 11. Molfesius in summa, tom. 2. tr. 12. c. 22. n. 72. & Valp. Opus. de restit. c. 6. §. 1. dub. 2. n. 24. Et ratio est: quia inopia Regis vergit in perniciem totius Regni: ut ergo imminente malo provideatur, licitum erit tributa imponere, vel de nouo augere. Parum ergo refert, si inopiam incidit Rex culpa sua, modo tributis impositis, vel de nouo auctis publico bono provideatur.

2. Notat verò Lessius cum alijs ubi supra, quod Princeps in tali casu tenetur omnes sumptus parum necessarios excidere, & in posterum continere se à prodigalitatibus. Quod maxime notandum esse ait Molina, à Confessariis, & Consiliariis Regum. Res. Tome VII.

stat modò examinare iustitiam causa formalis talis donatiui; nempe, an sit impositum proportionabiliter, ita ut vires Regni possint sufficere tale onus: & in hoc consistit difficultas, maxime quando agitur de donatiuo extraordinario. Videndum est igitur, quando gabella dicatur iusta ex forma: videlicet, est proportionabilis in ordine ad populum.

Sup. his causis formalibus legi supra doctri nam Res. & ne deferat vide. etiam Res. 3.

RESOL. V.

An intrantes in Parlamentum possint credere Regi attestanti se esse in necessitate? Et quid, si moraliter aliud in contrarium constat? Ex p. 1. tr. 3. Res. 11.

§. 1. Affirmatiuè respondetur communiter: nam ut docet Regens noster D. Petrus Corserus, vir doctissimus, & integerrimus, in propug. veltig. f. 46. & amicissimus Regens de Neapoli, vir literis, probitate, & rerum experientia insignis, in Alleg. pro eodem velt. fol. 5. Landerchius cons. 145. n. 2. Thom. Gram, dec. 65. n. 30. & decis. 105. n. 9. credendum est Principi, quando attestatur de facto proprio, quia in ipso semper praesumitur iustitia causa. Hanc doctrinam sequutus est Card. Paris. tom. 1. cons. 1. num. 41. Rolandus à Valle lib. 2. cons. 1. n. 98. Oldradus cons. 258. Alexander lib. 2. cons. 216. n. 1. Ceuallos contra tom. 9. 578. n. 26. Bobadilla in polist. tom. 2. lib. 5. c. 5. n. 11. & alij penes ipsum in Glossa, littera. C.

Sup. hoc infra in Res. 35. §. In Res. 11.

2. Sed haec intelligenda sunt, quando moraliter aliud in contrarium non constaret: nam, ut docet Menoch. de praesumpt. lib. 2. pres. 10. n. 31. & Socin. lib. 2. cons. 164. vol. 5. recedendum est ab expressa assertionem Principis, cum de veritate in contrarium constat. Vide etiam omnino Gloriotum in Responsi. pro nobilissima, & nunquam satis laudata Ciuitate Messanae in respons. 1. p. 3. n. 13. & seq.

RESOL. VI.

An assignare summam necessariam pro sustentatione Regis, vel regimine, & defensione Regni, spectet ad Parlamentum vel hoc remittatur arbitrio Regis? Ex p. 1. tr. 3. Res. 12.

§. 1. Respondet huic dubitationi P. Valq. Opus. de restit. c. 6. §. 1. dub. 1. n. 7. ubi ait [Notandum est, Regibus, & habentibus supremum imperium in aliqua provincia, congruam deberi sustentationem iure naturali, quae sufficiat ad dignitatem regiam decenter sustentandam, & Regnum, vel Provinciam ab hostibus tuendam, ex pacto tacito inter Regem, & Regnum; & nisi debitum redactum sit ad certam summam pecuniae, ex pacto inter Regem, & Regnum inito, manet arbitrio Regis & supremi Principis, qui illius provinciae curam gerit, iustam pecuniam summam assignare, quae necessaria sit regimini, & defensionem ipsius Regni.] Sic Valquez.

RESOL. VII.

An si esset stipendium iustum assignatum ex pacto inito cum ipso Rege: possit postea Parlamentum ex aliqua iusta causa praebere donatiuum regis, & Rex imponere nouum, vel antiquum augere tributum? Ex p. 1. tr. 3. Res. 13.

1] Respondeo